

سرفصل درس «صرف ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن:

علم صرف علمی است که به بررسی ساخت کلمه می پردازد و توانایی ساخت صیغه های مختلف را از یک ماده فراهم می کند. با توجه به اهمیت درک و فهم متون و به تبع آن اهمیت جمله و کلمات، آشنایی با علم صرف به دانشجومعلم کمک می کند تا در فرایند آموزش زبان عربی توانمندی لازم را برای شناخت کلمه و انواع آن و صیغه های مختلف و ترجمه صحیح آنها را کسب نموده و در نهایت بستر لازم برای فهم متن و انتقال آن به فراگیر برای او فراهم شود.

نام درس به فارسی: صرف ۱ نام درس به انگلیسی: Morphology 1	مشخصات درس
پایامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:	نوع درس: نظری
۱- ضمن آشنایی با کلمه و انواع آن به عنوان اجزاء تشکیل دهنده جمله، آنها را تشخیص دهد.	تعداد واحد: ۲
۲- کلمات را درست بخواند، بنویسد و معانی آنها را دریابد.	تعداد ساعت: ۳۲
۳- با اسم و فعل و معانی و صیغه های مختلف آن به منظور استفاده در جمله آگاهی تفصیلی کسب نماید.	شایستگی کلیدی: موضوعی
۴- اقسام فعل و صیغه های مختلف آن را بسازد.	پیش نیاز: -
۵- فعل های به کار رفته در جمله را با در نظر گرفتن ساخت و قالب آنها بشناسد و درست معنی کند.	استاد متخصص برای تدریس:
۶- فعل ها را در جملات مختلف مقایسه و تحلیل کند.	دکتری زبان و ادبیات عربی

۲. فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

- جایگاه علم صرف، هدف و موضوع علم صرف، فرق علم صرف با علم نحو، کلمه و انواع آن
- فعل و انواع آن (ماضی، مضارع، امر) و چگونگی ساخت هر یک از آنها
- فعل ثلاثی مجرد، ثلاثی مزید و ابواب آن
- فعل رباعی مجرد و مزید و ابواب آن
- فعل صحیح و معتل و انواع هر یک
- فعل لازم و متعدی، متعدی ساختن فعل لازم
- فعل معلوم و مجهول
- إدغام و ساختن فعل مضاعف
- إعلال و انواع آن
- فعل مثال و صرف آن
- فعل اجوف و صرف آن
- فعل ناقص و صرف آن

- فعل لفیف
- فعل مهموز
- کتابت همزه، همزه قطع و همزه وصل
- فعل مضاعف
- فعل مؤکد و غیر مؤکد

فعالیت یادگیری: پس از ارائه مباحث درسی هر جلسه توسط استاد، دانشجویان تمرین‌های مرتبط با هر مبحث درسی را حل می‌نمایند.

تکالیف عملکردی: دانشجویان موظف هستند مباحث درسی را در منابع گوناگون دینی و ادبی عربی از قبیل قرآن کریم، نهج البلاغه، متون ادعیه و نظم و نثر جستجو نموده و تحلیل نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی، نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت استاد انجام می‌شود؛ هر چند که در هر جلسه درس، دانشجویان مشارکت دارند و موظف هستند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به-کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

متناسب با نیاز دانشگاه فرهنگیان ضرورت دارد کتاب جدید تألیف شود.

منابع فرعی:

- ۱- الشرتونی، رشید (۱۳۹۶ش). مبادئ العربیة، جلد ۴ (بخش صرف)، تنقیح حمید محمدی. قم: دارالعلم. (تا زمان تألیف منبع اصلی، این کتاب به عنوان منبع اصلی تدریس شود)
- ۲- الغلایینی، مصطفی (۱۹۹۴م). جامع الدروس العربیة. بیروت: المكتبة العصرية.
- ۳- ابن عقیل، عبدالله (۱۳۸۵ش). شرح ابن عقیل علی ألفیة ابن مالک. تهران: انتشارات ناصر خسرو.
- ۴- ابن هشام الأنصاری، عبدالله بن یوسف (۱۹۹۹م). مغنی اللیب عن کتب الأعاریب. بیروت: دارالأرقم.
- ۵- جرجانی، میر سید شریف علی (۱۳۸۴ش). صرف میر. قم: انتشارات نور مطاف.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشهادی)

ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس، قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.

ارزشیابی تکوینی: فعالیت یادگیری و تکالیف عملکردی و شرکت در مباحث کلاس ۵ نمره

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری ۱۵ نمره